

**Uchwała Nr LXVII/78/2023**  
**Rady Gminy Łukta**  
**z dnia 28 grudnia 2023 roku**

W sprawie: **przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łukta na lata 2024-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zmianami) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2023 poz. 1426 ze zmianami) – **Rada Gminy Łukta uchwala, co następuje:**

**§1**

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łukta na lata 2024-2027, w brzmieniu stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§2**

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łukta.

**§3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01.01.2024r.

Przewodnicząca Rady Gminy

  
Marta Drozdowska

## UZASADNIENIE

W związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2023 poz. 1426 ze zmianami) gminy mają obowiązek opracować i realizować trzyletnie programy wspierania rodziny.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łukta na lata 2024 - 2027 jest *„Wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji”*

Poprzez realizację programu zwiększą się możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przezwyciężania braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy, samorządu, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się rodziną.

Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami, bądź nieradzących sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich uzasadnia celowość przyjęcia uchwały.

Załącznik do Uchwały  
Rady Gminy Łukta  
Nr LXVII/78/2023  
z dnia 28 grudnia 2023 roku

# **GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY**

**w Gminie Łukta  
na lata 2024-2027**



**Łukta 2023r.**

## Spis treści:

1.	WPROWADZENIE.....	4
2.	PODSTAWA PRAWNA .....	5
3.	ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY .....	6
4.	DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE ŁUKTA .....	7
5.	ANALIZA SWOT.....	11
6.	OBSZARY PROBLEMOWE .....	13
7.	ADRESACI PROGRAMU .....	13
8.	CELE PROGRAMU .....	13
9.	REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU .....	14
10.	HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU .....	15
11.	EFEKTY PROGRAMU .....	17
12.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU .....	18
13.	EWALUACJA, MONITORING I OCENA PROGRAMU.....	18
14.	ZAŁĄCZNIK DO PROGRAMU.....	20

## 1. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny.

Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona kompleksowo i obiektywnie przez odpowiednio przygotowaną kadrę. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z wspieraniem rodzin gmina, w ramach zadań własnych tworzy 3-letni gminny program wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łukta na lata 2024-2027 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest także strategicznym dokumentem Gminy Łukta mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

## 2. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łukta opiera się na następujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023r., poz. 1426 ze zmianami)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023r., poz. 901 ze zmianami)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023r. poz.289,535)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałania narkomanii (t.j Dz.U. z 2023r. poz.172),
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2023r. poz.1923)
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zmianami)
8. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz.U z 2018r. poz.969 ze zmianami)
9. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022r. poz. 1700)
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. (tj. Dz.U. z 2023r. poz.571)
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łukta na lata 2018-2026

### 3. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Profilaktyka – wspieranie rodziny</li><li>➤ Asystent rodziny</li><li>➤ Placówki wsparcia dziennego</li><li>➤ Rodziny wspierające</li><li>➤ Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka</li><li>➤ Placówki opiekuńczo-wychowawcze</li><li>➤ Usamodzielnienie</li><li>➤ Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator)</li><li>➤ Rodziny pomocnicze</li></ul>

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności.

Asystent rodziny zajmuje się, niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem jego pracy jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Zadaniowy czas pracy asystenta rodziny służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Kierowany jest on do pracy tylko z tymi rodzicami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Współpraca z rodziną kończy się wówczas gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo-wychowawcze.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

#### **4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE ŁUKTA**

Gmina Łukta jest gminą wiejską położoną w powiecie ostródzkim. Składa się z 19 sołectw. Zgodnie z danymi uzyskanymi z Urzędu Gminy w Łukcie na dzień 30.06.2023r. Gmina Łukta liczyła **4304** mieszkańców (+ 65 osób zameldowanych czasowo).

W gminie dominuje struktura rodzinna 2+1 (rodzice i jedno dziecko). Drugim najczęściej występującym modelem jest struktura 2+2 (rodzice i dwójka dzieci). We wcześniejszych latach w przeważającej części gospodarstw matka zajmowała się wychowaniem dzieci i domem, natomiast ojciec pracował. W ostatnich latach coraz bardziej popularny staje się układ w którym obydwój rodzice pracują, natomiast dzieci chodzą do szkoły, przedszkola lub zajmują się nimi babcie lub opiekunki.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej (17%). Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcje w rodzinie wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym.

Na terenie gminy istnieją też osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Duża część z nich to osoby uzależnione, głównie od alkoholu. Brak jest wiarygodnej statystyki dot. tego problemu. Jednak z obserwacji wynika, że jest to ogromny problem społeczny, wpływający destrukcyjnie na życie rodzinne.

W związku z wprowadzeniem programu 500+ oraz innymi świadczeniami sytuacja w rodzinach w ostatnich latach znacznie się poprawiła. Przyczyniło się w dużej mierze do ograniczenia ubóstwa przede wszystkim w rodzinach wielodzietnych.



Z informacji uzyskanych z placówek edukacyjnych wynika, że młodzież czuje się zagrożona, wyobcowana i nie zawsze potrafi poradzić sobie z problemami. Coraz częściej zauważalny jest wzrost uzależnienia wśród młodych ludzi od środków psychoaktywnych, smartfonów, Internetu, gier komputerowych, co bezpośrednio przedkłada się na niewłaściwy kontakt z drugą osobą – młodzież osobiste spotkania zamieniła na kontakt wirtualny. Duży wpływ miał także okres pandemii. Na skutek nieodpowiednich wzorców wyniesionych między innymi z mass mediów oraz kryzysu autorytetu, zaburzona jest prawidłowa komunikacja między rodzicami a dziećmi oraz w grupie rówieśniczej.

Z roku na rok wzrasta bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne, terapie skierowane do rodziców, opiekunów i dzieci. Z wniosków i rekomendacji wyżej wspomnianej ewaluacji wynika, iż należy nadal prowadzić kampanie społeczne o możliwości uzyskania wsparcia, prowadzić działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży, propagować właściwe postawy społeczne i rodzicielskie, kontynuować, dostosować i poszerzać ofertę pomocową do aktualnych potrzeb rodzin, podnosić kompetencje osób działających na rzecz dobra rodziny organizować w sposób atrakcyjny czas dla dzieci i młodzieży usprawniać współpracę między instytucjami.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kierowanie lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

**Tabela nr 1: Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Łukta w latach 2020-2022**

Lata	Ludność w Gminie Łukta (dane z UG)	Osoby objęte pomocą społeczną	% wszystkich mieszkańców Gminy Łukta	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną
<b>2020</b>	4430	<b>695</b>	15,69	<b>273</b>
<b>2021</b>	4439	<b>691</b>	15,57	<b>271</b>
<b>2022</b>	4385	<b>575</b>	13,11	<b>225</b>

*źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie*

Powyższa tabela przedstawia jak kształtuje się liczba osób korzystających z pomocy w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Łukta. W roku 2022 z różnych form pomocy ( w tym pomocy w postaci pracy socjalnej) skorzystały ogółem 225 rodzin, liczące 575 osób, co stanowi 13,11% wszystkich mieszkańców Gminy Łukta (w w stosunku do roku 2020 jest tendencja spadkowa o 48 rodzin, liczących 120 osób). Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy zmniejsza się na przestrzeni ostatnich lat.

**Tabela nr 2: Powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Łukta w latach 2020-2022**

POWÓD PRYZNANIA POMOCY	2020 rok		2021 rok		2022 rok	
	ogółem rodziny	osób w rodzinach	ogółem rodziny	osób w rodzinach	ogółem rodziny	osób w rodzinach
Ubóstwo	179	472	171	460	143	381
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	119	26	127	23	117
Bezrobocie	118	340	114	316	87	244
Niepelnosprawność	16	29	17	32	14	20
Długotrwała lub ciężka choroba	95	252	101	253	81	198
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	16	73	16	57	19	77
Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	0	0	0	0
Alkoholizm	7	8	5	5	5	5
Przemoc w rodzinie	4	12	3	6	5	18
Zdarzenia losowe	1	2	0	0	2	6
Narkomania	0	0	0	0	1	1
Bezdomność	2	2	2	2	5	6

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie

Z powyższych danych wynika, że w latach 2020-2022 w Gminie Łukta powodami przyznania pomocy społecznej były w szczególności: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz długotrwała choroba. W 2022r. z powodu ubóstwa pomoc skierowano do 143 rodzin. Liczba ta sukcesywnie zmniejsza się, w stosunku do roku 2020 zmniejszyła się o 36 rodzin. Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ma tendencję wzrostową, podobnie jak rodziny w których występuje potrzeba ochrony macierzyństwa. Znaczną grupę osób korzystających z pomocy stanowią osoby niepełnosprawne lub długotrwale chorzy, liczba tych osób utrzymuje się na stałym poziomie, z niewielkim spadkiem w roku 2022.

Bardzo często zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

**Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną (w tym praca socjalna)**

		2020	2021	2022
<b>Rodziny z dziećmi</b>		<b>73</b>	<b>72</b>	<b>61</b>
<b>liczba dzieci</b>	<b>1</b>	26	22	23
	<b>2</b>	27	31	19
	<b>3</b>	9	13	13
	<b>4</b>	5	3	4
	<b>5</b>	6	2	2
	<b>6</b>	0	1	0
	<b>7 i więcej</b>	0		0
<b>w tym: rodziny niepełne</b>		<b>34</b>	<b>34</b>	<b>30</b>
<b>liczba dzieci</b>	<b>1</b>	17	12	13
	<b>2</b>	10	14	9
	<b>3</b>	4	7	7
	<b>4 i więcej</b>	3	1	1

*źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie*

Wśród ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2022r. rodziny z dziećmi stanowiły 27,11%, w tym rodziny niepełne to 13,33% ogółu. Rodziny z jednym dzieckiem stanowiły 37,70%, rodziny z dwojgiem dzieci 31,15%, a rodziny z trojgiem dzieci -21,31% wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną. Niewielki odsetek ogółu rodzin korzystających z pomocy stanowiły natomiast rodziny z czworgiem i więcej dzieci – to zaledwie 9,84% ogółu rodzin, do których skierowano pomoc.

W 2022r. pomocą społeczną najczęściej obejmowane były rodziny niepełne z jednym dzieckiem, stanowiące 21,31% wszystkich rodzin objętych pomocą. Rodziny niepełne z trójgiem, czworgiem i więcej dzieci to 13,12% rodzin korzystających z pomocy społecznej.

**Tabela nr 4: Wykaz dzieci z terenu Gminy Łukta umieszczonych w pieczy zastępcze oraz  
w placówkach opiekuńczo- wychowawczych.**

<b>ROK</b>	<b>Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/placówce opiekuńczo wychowawczej</b>	<b>Kwota odpłatności w zł.</b>
<b>2020</b>	13	93.994,50
<b>2021</b>	11	105.707,31
<b>2022</b>	10	97.795,17

*Źródło: dane GOPS Łukta*

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stworzyła możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m.in. poprzez wsparcie asystenta rodziny.

**Tabela nr 5: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2020-2022**

<b>ROK</b>	<b>Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny</b>
<b>2020</b>	4 (13 dzieci)
<b>2021</b>	7 (19 dzieci)
<b>2022</b>	5 (17 dzieci)

*Źródło: dane GOPS Łukta*

## **5. ANALIZA SWOT**

W konstruowaniu niniejszego Programu zastosowano analizę SWOT, która przedstawia diagnozę systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w Gminie Łukta. Pozwala zidentyfikować jego mocne i słabe strony oraz określić płynące z otoczenia szanse i zagrożenia umożliwiające lub hamujące planowane działania.

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Wykwalifikowana i doświadczona kadra pracownicza</li> <li>▪ Dobre rozeznanie środowiska lokalnego poprzez pracowników służb Pomocy Społecznej, Policji, Pracowników Oświaty, służby zdrowia</li> <li>▪ Baza instytucji wspierających wypracowane dobre praktyki w ramach regularnej współpracy z rodzinami przez specjalistów: pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów, kuratorów oraz przedstawicieli innych instytucji działających na rzecz rodziny</li> <li>▪ Wspieranie rodzin przeżywających trudności w zakresie prawidłowego wypełniania ról społecznych</li> <li>▪ Opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.</li> <li>▪ Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej</li> <li>▪ Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie</li> <li>▪ Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, psychiatra, mediator)</li> <li>▪ Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu szkoły, nauczyciela</li> <li>▪ Brak świadomości społecznej o potrzebach, możliwościach w zakresie rodziny zastępczej</li> <li>▪ Brak chętnych do zostania rodziną wspierającą</li> <li>▪ Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) oraz brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów</li> </ul>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych</li> <li>▪ Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją bezradnością, zarządzanie budżetem domowym</li> <li>▪ Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę</li> <li>▪ Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych</li> <li>▪ Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów</li> <li>▪ Zanik więzi i tradycji rodzinnych</li> <li>▪ Wzrost kosztów utrzymania rodzin</li> <li>▪ Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę)</li> <li>▪ Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży</li> <li>▪ Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, hazardu, Internet, środków odurzających</li> <li>▪ Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych</li> <li>▪ Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez Jednostki Samorządu Terytorialnego</li> </ul>

## 6. OBSZARY PROBLEMOWE

Działania w zakresie wspierania rodziny w Gminie Łukta dotyczą następujących obszarów problemowych:

1. Wsparcia rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji wychowawczej, podejmowania działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
2. Koordynacji działań różnych instytucji działających ze środowiskami dysfunkcyjnymi.
3. Zmniejszania skali zjawisk zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodziny tj.: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, przemoc, brak kompetencji rodzicielskich.

## 7. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Łukta, a w szczególności:

- Rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub placówkach opiekuńczo- wychowawczych,
- Rodzin którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie,
- Rodzin dysfunkcyjnych,
- Rodzin przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo - wychowawcze,

## 8. CELE PROGRAMU

Cel główny oraz cele szczegółowe gminnego programu wspierania rodziny winny być zbliżone i w dużej części wynikać z priorytetowego dokumentu o zasięgu lokalnym w sferze polityki społecznej na terenie Gminy Łukta, czyli Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łukta na lata 2018-2026. Cele te winny odpowiadać specyfice oraz potrzebom rodzin z terenu Gminy Łukta ale również powinny stanowić ciągłość celów określonych na innych szczeblach samorządowych w naszym województwie, czyli stanowić powiązanie z celami zawartymi w Warmińsko- Mazurskim Programie Wspierania Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej na lata 2023-2027. Powyższy Program jako cel główny programu określił:

*„Wzmocnienie funkcjonowania rodzin, systemu pieczy zastępczej oraz adopcji w województwie warmińsko-mazurskim”*

Zostały określone następujące priorytety:

1. Wzmocnienie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
2. Rozwój systemu pieczy zastępczej zgodny z założeniami deinstytucjonalizacji
3. Wsparcie rodzin i osób funkcjonujących w systemie adopcji

**W Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Łukta na lata 2024-2027 przyjęto główny cel: *Wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji.***

### **CELE SZCZEGÓŁOWE**

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
2. Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców.
4. Promowanie prawidłowego modelu rodziny
5. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny.

## **9. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU**

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2027 realizowany będzie przez następujące podmioty:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie (koordynator Programu),
- Urząd Gminy
- placówki oświatowe,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Dom Kultury i świetlice wiejskie
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny

Realizatorzy Programu winni przy realizacji zadań wynikających z Programu współpracować z innymi podmiotami takimi jak:

- szkoły podstawowe i ponadpodstawowe,

- służba zdrowia funkcjonująca na terenie gminy,
- Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie – Posterunek Policji w Łukcie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- Sąd Rejonowy w Ostródzie (kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Prokuratura Rejonowa w Ostródzie,
- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych w Ostródzie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Ostródzie,
- organizacje pozarządowe zajmujące się dzieckiem i rodziną,
- specjalistyczne ośrodki wsparcia,
- Gminna Biblioteka Publiczna.
- kościoły i związki wyznaniowe,

## 10. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Program realizowany będzie w Gminie Łukta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi a także kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Realizacja zadań odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny, w czasie obowiązywania Programu.

Harmonogram realizacji programu przedstawia poniższa tabela:

LP	NAZWA DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego)	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, GKRPA	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, terapeutycznych	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, GKRPA	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne



<b>3</b>	Organizowanie warsztatów „Szkoła dla Rodziców”	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>4</b>	Prowadzenie mediacji i kierowanie na terapię	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, poradnie rodzinne w powiecie	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>5</b>	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla dzieci niepełnosprawnych	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>6</b>	Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>7</b>	Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>8</b>	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>9</b>	Wsparcie asystenta rodziny dla kobiet w ciąży i rodzin w ramach realizacji programu „Za życiem”	2024-2027	Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>10</b>	Podniesienie aktywności i samodzielności w aspektach życia osób z niepełnosprawnością (staże)	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>11</b>	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>12</b>	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<b>13</b>	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

14	Udzielenie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
15	Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
16	Organizowanie zespołów/grup roboczych działających na rzecz rodzin	2024-2027	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, kuratorzy, policja, służba zdrowia	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
17	Inicjatywy dla dzieci i rodziców realizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Łukcie: <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Klub mamy i malucha</li> <li>▪ Pudełka różnorodności</li> <li>▪ projekcje filmów w 3d dla dzieci</li> <li>▪ spotkania autorskie</li> </ul>	2024-2027	Gminna Biblioteka Publiczna	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

## 11. EFEKTY PROGRAMU

W wyniku działań przeprowadzonych w ramach Programu przewidziane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Poprawa sytuacji dziecka i rodziny,
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Zminimalizowanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych w celu zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- Poprawa jakości funkcjonowania rodziny,
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,

- Umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.
- 

## **12. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU**

Zadania trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy. Program finansowany będzie ze środków :

1. Budżetu Gminy Łukta
2. Dotacji budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej,
3. Funduszy pozyskanych w ramach resortowych programów osłonowych
4. Środków pozabudżetowych – projekty, programy, fundusze.

Środki finansowe na realizację Programu planowane będą przez poszczególnych jego realizatorów, aby w sposób jak najskuteczniejszy zostało wykonane założone zadanie.

## **13. EWALUACJA, MONITORING I OCENA PROGRAMU**

Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w gminie i pojawiających się potrzeb. Monitoring będzie służył analizie i ocenie zebranych informacji i planowaniu dalszych działań w celu zapewnienia najlepszych efektów podjętych inicjatyw.

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie sporządzi sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny.

Monitorowanie działań będzie dokonywane za pomocą karty monitoringu (Zał. Nr 1) i będzie dotyczył analizy następujących danych:

1. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego).
2. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, terapeutycznych.
3. Organizowanie warsztatów „Szkoła dla Rodziców”.
4. Prowadzenie mediacji i kierowanie na terapię.
5. Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne.

6. Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe.
7. Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej.
8. Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
9. Wsparcie asystenta rodziny dla kobiet w ciąży i rodzin w ramach realizacji programu „Za życiem”.
10. Podniesienie aktywności i samodzielności w aspektach życia osób z niepełnosprawnością (staże).
11. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.
12. Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.
13. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
14. Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom.
15. Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę.
16. Organizowanie zespołów/grup diagnostyczno-pomocowych działających na rzecz rodzin, gdzie występuje przemoc.

W terminie do 15 marca każdego roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie, na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów i partnerów Programu, przedkładać będzie Wójtowi Gminy Łukta sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz z przedstawieniem potrzeb związanych z realizacją zadań.

Stosownie do art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Łukta, Wójt Gminy składać będzie Radzie Gminy w terminie do 31 marca każdego roku wraz z załącznikiem Nr 1.

Zgodnie z art.187 ust.3 wyżej wspomnianej ustawy sporządzane jest sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku, do dnia 31 lipca danego roku za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku.

Niniejszy dokument został przygotowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie.

PRZEWODNICZĄCA  
Rady Gminy  
*Marta Drozdowska*

**KARTA MONITORINU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY**

**ROK .....**

LP	NAZWA DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI ROK .....			
1	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego)	Liczba udzielonych porad (szt.)		Liczba udzielonych konsultacji (szt.)	
2	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, terapeutycznych	Liczba programów (szt.)			
3	Organizowanie warsztatów „Szkoła dla Rodziców”	Liczba edycji (szt.)		liczba uczestników (os.)	
4	Prowadzenie mediacji i kierowanie na terapię	Liczba mediacji (szt.)		liczba terapii (szt.)	
5	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczba wspieranych rodzin (szt.)			
6	Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe	liczba spotkań (szt.)		liczba grup wsparcia (szt.)	
7	Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej	Liczba wspieranych rodzin (szt.)			
8	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	liczba osób w rodzinach (os.)	liczba dzieci w rodzinach (os.)	liczba asystentów (os.)
9	Wsparcie asystenta rodziny dla kobiet w ciąży i rodzin w ramach realizacji programu „Za życiem”	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	liczba osób w rodzinach (os.)	liczba dzieci w rodzinach (os.)	liczba asystentów (os.)
10	Podniesienie aktywności i samodzielności w aspektach życia osób z niepełnosprawnością (staże)	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	liczba osób w rodzinach (os.)	liczba dzieci w rodzinach (os.)	liczba asystentów (os.)
11	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	Liczba placówek (szt.)		liczba uczestników (os.)	
12	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (os.)	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka (os.)	Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej (os.)	Liczba dzieci umieszczonych w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (os.)
13	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	Liczba rodzin wspierających (szt.)			
14	Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)			
15	Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	Liczba projektów (szt.)			
16	Organizowanie zespołów/grup roboczych działających na rzecz rodzin	Liczba zespołów/grup roboczych (szt.)		liczba instytucji (szt.)	